

Tilbagebetaling af ungdomsydelse

Henstillet til amtsankenævnet for Ringkøbing amt at undergive en sag om tilbagebetaling af ungdomsydelse en fornyet behandling.

FOB nr. 82.252

Sendt sikringsstyrelsen kopi af akterne i sagen, idet jeg meddelte styrelsen, at jeg gik ud fra, at oplysninger i sagen om omfanget af tilbagebetalingssager i den pågældende kommune gav styrelsen anledning til at iværksætte en nærmere undersøgelse.

(J. nr. 1982-754-031).

A. klagede over, at amtsankenævnet for Ringkøbing amt havde tiltrådt, at det sociale udvalg i X kommune havde pålagt hende at tilbagebetale et beløb på 4.600 kr., som hun i 1980 havde modtaget i ungdomsydelse til sin datter.

Det fremgik af sagen, at A i november 1979 havde ansøgt om ungdomsydelse til sin datter. Af A's og hendes ægtefælles ansættelseskort for 1980 fremgik det, at A og hendes ægtefælle blev forskudsregistreret med en skattepligtig indkomst på 102.979 kr. tilsammen.

Socialforvaltningen i X kommune havde vedtaget, at der i 1980 kunne ydes ungdomsydelser ved en husstandsindkomst hos forældrene på op til 110.000 kr.

I skrivelse af 18. januar 1980 meddelte X kommune A, at der kunne udbetales en ungdomsydelse til datteren med 1.150 kr. i kvartalet fra 1. januar 1980 og indtil videre. Det fremgik af skrivelserne, at beregningsgrundlaget for ydelsen bl.a. var en husstandsindkomst på 102.979 kr. Kommunen meddelte samtidig, at A havde pligt til at underrette kommunen, hvis der på årsbasis skete en ændring i husstandsindkomsten på 10.000 kr., idet en sådan ændring eventuelt ville kunne medføre ændring af ungdomsydelsens størrelse.

I indkomståret 1980 havde A og hendes ægtefælle en skattepligtig indkomst på 116.611 kr. tilsammen.

Den 8. januar 1982 meddelte X kommune A, at kommunalbestyrelsen havde konstateret, at A havde modtaget 4.600 kr. for meget i ungdomsydelse i perioden fra den 1. januar til den 31. december 1980, og at beløbet skulle tilbagebetales.

A klagede til amtsankenævnet over kravet om tilbagebetaling.

I anledning af klagen indhentede amtsankenævnet en udtalelse af 12. februar 1982 fra X kommune, der bl.a. anførte, at kommunens kontrol med de udbetalte ungdomsydelser i forhold til beregningsgrundlaget havde medført et samlet tilbagebetalingskrav fra kommunen på 104.000 kr. ud af et samlet rådhedsbeløb på 364.000 kr. Kommunen fastholdt iøvrigt kravet om, at A skulle tilbagebetale de udbetalte beløb.

Amtsankenævnet meddelte A, at nævnet var enig med X kommune i, at hun skulle tilbagebetale ungdomsydelserne for 1980, da hun havde undladt at underrette det sociale udvalg om den indtægtsstigning, hun havde haft og således måtte antages at have modtaget ydelserne uberettiget mod bedre vidende.

Efter min gennemgang af sagen henstillede jeg i en skrivelse til amtsankenævnet at undergive sagen en fornyet behandling. Jeg anførte følgende:

»Efter § 34 i lov om børnetilskud og andre familieydelser påhviler det den, der modtager ydelser efter loven at underrette det sociale udvalg om forandringer i sine forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af ydelserne. Har nogen mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

I den foreliggende sag er underretningspligten i bevillingsskrivelsen af 18. januar 1980 blevet konkretiseret således, at (A) skulle rette henvendelse til socialforvaltningen, hvis »der på årsbasis sker en ændring i husstandsindkomsten på 10.000 kr.«

Beregningsgrundlaget var for 1980 102.979 kr.

Ægtefællernes samlede skattepligtige indkomst for indkomståret 1980 udgjorde 116.611 kr., efter at ligningsmyndighederne havde forhøjet (A's) skattepligtige indkomst med 1.500 kr. Det er en øgning i (A's) indkomst, der er grunden til, at beregningsgrundlaget + 10.000 kr. er overskredet.

Jeg går ud fra, at amtsankenævnet er enig i, at det afgørende for tilbagebetalingsspørgsmålet er, om den tilskudsberettigede kan antages at have tilsidesat sin oplysningspligt. I bekræftende fald er det afgørende for tilbagebetalingsbeløbets størrelse, hvilket tidspunkt tilsidesættelsen skete, ...

Jeg bemærker herved, at jeg går ud fra, at amtsankenævnet er enig i, at virkningen af, at oplysningspligten er tilsidesat, alene er, at der kan kræves tilbagebetaling af det beløb i ungdomsydelse, der er for meget udbetalt efter det tidspunkt, da (A) skulle have givet socialforvaltningen meddelelse om en forventet overskridelse af 10.000 kroners grænsen.

Af de akter, som jeg har modtaget - og som jeg går ud fra er det fulde grundlag for nævnets afgørelse - fremgår det ikke, om (A) på et tidspunkt i 1980, og i bekræftende fald, da på hvilket tidspunkt burde have indset og givet meddelelse om, at ægtefællerne ville overskride 10.000 kroners grænsen. Jeg bemærker, at kommunens og amtsankenævnets afgørelse om *fuld* tilbagebetaling af den udbetalte ungdomsydelse som forudsætning har, at (A) allerede omkring tidspunktet for modtagelsen af bevilgningsskrivelsen af 18. januar 1980 burde have indset og givet meddelelse til forvaltningen om, at 10.000 kroners grænsen ville blive overskredet.

...«

Amtsankenævnet for Ringkøbing amt orienterede mig herefter i skrivelse af 15. april 1983 om, at det efter en fornyet gennemgang af sagen var nævnets opfattelse, at ungdomsydelsen for 1980 ikke kunne anses for modtaget uberegtiget mod bedre vidende. Der var derfor ikke grundlag for at kræve ydelsen tilbagebetalt, og nævnet havde derfor omgjort sin afgørelse. Nævnet havde ved afgørelsen nu lagt vægt på, at der var sket ændringer i A's og hendes ægtefælles fradragsforhold (renteudgifterne var steget fra 24.197 kr. i 1979 til 51.139 kr. i 1980), og på, at en afgørende lønstigning først havde fundet sted i de sidste to måneder af 1980, således at A ikke på noget tidspunkt før udbetalingerne af ungdomsydelsen havde haft grund til at tro, at den endelige indtægt i indkomståret 1980 ville overstige den forventede indtægt med mindst 10.000 kr.

Jeg meddelte amtsankenævnet, at jeg havde taget til efterretning, at nævnet havde ændret sin afgørelse, og at A herefter ikke skulle tilbagebetale beløbet.

I forbindelse med min henstilling til amtsankenævnet sendte jeg sikringsstyrelsen kopier af X kommunes skrivelser af 8. januar 1980 og 12. februar 1982 til henholdsvis A og amtsankenævnet, idet jeg meddelte, at jeg gik ud fra, at oplysningen om det samlede tilbagebetalingskrav i kommunen for 1980 gav sikringsstyrelsen anledning til at iværksætte en nærmere undersøgelse af, hvad grundlaget havde været for de tilbagebetalingssager, som kommunen havde rejst.

Sikringsstyrelsen indhentede herefter en redegørelse fra socialudvalget i X kommune om, på hvilket grundlag afgørelser om krav på tilbagebetaling af ungdomsydelser vedrørende 1980 var truffet. I en skrivelse af 10. maj 1983 til det sociale udvalg i X kommune meddelte sikringsstyrelsen herefter følgende:

»...

Efter børnetilskudslovens § 34, stk. 2, skal den, der mod bedre vidende har modtaget ydelser efter loven, som pågældende ikke har ret til, tilbagebetale det beløb, der er modtaget med urette.

Det beløb, der skal tilbagebetales, er det beløb, der er udbetalt efter det tidspunkt, da modtageren kunne eller burde have meddelt, at der er sket eller ville ske en ændring i forhold til den oprindelige oplyste forventning, hvis ændringen gik ud over de indtægtsgrænser, der var meddelt i bevillingsskrivelsen. Fastsættelsen af dette tidspunkt må afhænge af et skøn over de konkrete omstændigheder.

Der er således kun grundlag for at fremsætte krav om tilbagebetaling, når kommunen i det enkelte tilfælde har fastslået, at ydelsen er modtaget mod bedre vidende. Det er derfor ikke i overensstemmelse med loven, at kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling udelukkende på grundlag af oplysning om godkendt selvangivelse. Der må forud for afgørelsen indhentes oplysninger, der giver grundlag for at antage, i hvilket omfang modtageren i det konkrete tilfælde har tilsidesat sin oplysningspligt, og fra hvilket tidspunkt tilsidesættelsen skete. Det er efter sikringsstyrelsens opfattelse ikke tilstrækkeligt, at kommunen efterfølgende har været villig til at tage spørgsmålet om rigtigheden af tilbagebetalingskravet op til konkret behandling, hvis modtageren har gjort indsigelse.

Sikringsstyrelsen skal på den baggrund henstille, at socialforvaltningen genoptager de sager, hvor der er fremsat krav om tilbagebetaling af ungdomsydelse i 1980 med henblik på at undersøge, hvorvidt betingelsen om ond tro efter børnetilskudslovens § 34, stk. 2, har været opfyldt i hvert enkelt tilfælde.

Endelige tilbagekrævede beløb, der er udbetalt i 1980, må berigtiges i forbindelse med restafregningerne for de regnskabsår, hvori indbetalingerne falder.

For så vidt angår det sociale udvalgs overvejelser om, hvorvidt der skal foretages kontrol af udbetalt børnetilskud og ungdomsydelse for 1981 og følgende år, bemærkes, at det ikke i loven er forudsat, at der gennemføres en systematisk kontrol af udbetalte ydelser. Der henvises herved til B-meddelelse nr. 1/1977. Socialministeriet er opmærksom på de problemer, der kan være med hensyn til fravigelsesbestemmelserne og indtægtsgrundlaget ved beregning af børnetilskud og ungdomsydelse, og de vil indgå i overvejelserne i forbindelse med eventuelle lovændringer.

...«

Jeg modtog en genpart af sikringsstyrelsens skrivelse til det sociale udvalg, og jeg anerkendte over for sikringsstyrelsen modtagelsen af underretningen.